

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžf/85/2012
Identifikačné číslo spisu:	1011201746
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1011201746.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti EURO-BUIDING, a. s., so sídlom Podunajská 23, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK, s. r. o., so sídlom Štefánikova 7, Nitra, proti žalovanému Úradu pre verejné obstarávanie, so sídlom Dunajská 68, P. O. BOX 58, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 703-6000/2011-ON/251 z 18. októbra 2011, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 4S/210/2011-55 z 19. októbra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 19. októbra 2012, č. k. 4S/210/2011-55 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) zamietol podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) žalobu žalobkyne o preskúmanie rozhodnutia žalovaného z 18. októbra 2011 č. 703-6000/2011-ON/251, ktorým žalovaný zamietol námietky žalobkyne podľa § 139 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 25/2006 Z. z.“ alebo „zákon o verejnom obstarávaní“), smerujúce voči rozhodnutiu Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorý zamietol žiadosť žalobcu o nápravu, týkajúcu sa zákazky na predmet obstarávania: „Rekonštrukcia a modernizácia školskej budovy SPV, Ďurčanského 2, Nitra, Stavebná časť“ vyhláseného verejným obstarávateľom. Nitrianskym samosprávnym krajom. Krajský súd posudzujúc zákonnosť (nie aj správnosť) rozhodnutia a postupu žalovaného podľa druhej hlavy piatej časti OSP, vychádzajúc z predloženého spisového materiálu, podrobne opíšuť skutkový stav veci svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia § 137 ods. 1, § 136 ods. 1 a 6, § 138 ods. 1 a 2 a § 139 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní v znení účinnom v čase vyhlásenia verejnej súťaže a § 264 ods. 1 a 2 a § 278 Obchodného zákonníka majúť za zrejmé, že žalobkyňa sa nemôže dovolávať rozporu postupu verejného obstarávateľa so zásadami poctivého obchodného styku, pretože predmetný zákon vo svojich právach umožňuje vytvoriť verejným návrhom výhodnú situáciu v prospech predkladateľa verejného návrhu.

Súhlasil s názorom žalovaného, že žalobca svoje námietky oprel výlučne o špekulatívne domnienky a dôsledky pre prípad, ak by obstarávateľ nespĺnil svoje platobné povinnosti.

Poukázal na to, že verejná súťaž bola vyhlásená v súlade so zákonom, bolo v nej uvedené, že zákazka sa týka projektu - programu financovaného z fondov Európskej únie a záujemcom teda mala byť pred vyžiadanim súťažných podmienok známa okolnosť ohľadom vyššej administratívnej náročnosti finančných zúčtovaní.

Rovnako ako žalovaný ani krajský súd nezistil v platobných podmienkach určených verejným obstarávateľom v koncepte zmluvy o dielo ako súčasti súťažných podkladov taký rozpor so zákonom, ktorý by mohol zásadne ovplyvniť výsledok verejného obstarávania.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP a nepriznal účastníkom ich náhradu a to žalobkyni vzhľadom na jej neúspech v konaní a žalovanému, z dôvodu, že nemá na náhradu trov právny nárok.

Žalobkyňa v zákonnej lehote podala proti tomuto rozsudku krajského súdu odvolanie namietajúc porušenie svojich procesných práv, nakoľko jej nebolo umožnené oboznámiť sa so spisovým materiálom, keď právny zástupca žalobkyne sa dňa 27. septembra 2011 o 11:00 hod. po predchádzajúcej dohode zúčastnil na nahliadnutí do súdneho spisu, a to s cieľom oboznámiť sa s dokladmi, ktoré doručil žalovaný. Po predložení súdneho spisu však zistil, že správny spis nebol fyzicky pripojený a na dotaz u poverenej pracovníčky informačného centra Krajského súdu v Bratislave mu bolo oznámené, že pripojené spisy k nahliadnutiu dávajú iba na základe špeciálnej žiadosti. Na základe tohto postupu nebolo žalobkyni umožnené nahliadnuť do pripojeného spisu a oboznámiť sa s dôkazmi. Zároveň právny zástupca žalobkyne zistil, že napriek skutočnosti, že správny spis nie je pripojený k súdnemu spisu bol vytýčený termín verejného vyhlásenia rozsudku na deň 19. októbra 2012 o 11:00 hod..

Vyššie uvedeným postupom súdu bola žalobkyni podľa jej názoru odňatá možnosť konať pred súdom, a to tým, že jej nebolo umožnené oboznámiť sa so všetkými spismi a boli na ňu kladené neprimerané formálne požiadavky, ktoré nemajú oporu v zákone. Tým bola zjavne porušená rovnosť strán, keď dôkazy mala k dispozícii iba jedna strana. Neobstál by podľa žalobkyne ani argument, že žalobkyňa sa už počas správneho konania mohla oboznámiť s navrhovanými dôkazmi, nakoľko nebolo možné overiť, či napriek tvrdeniu žalovaného sú tieto dôkazy v spise, a či sa s nimi súd riadne mohol oboznámiť. Taktiež je v rozpore so zákonom žiadať od žalobkyne špeciálne žiadosti o prístup k dôkazom a vytvárať tak formálne prekážky v prístupe k spravodlivosti. Tento fakt je zvýraznený aj tým, že žalobkyňa ako aj žalovaný súhlasili s konaním bez nariadenia pojednávania, čím sa nahliadnutie do spisu stalo jedinou možnosťou ako sa oboznámiť s dôkazmi. Žalobkyňa bola toho názoru, že je daný odvolací dôvod podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP.

Ďalej žalobkyňa v odvolaní vytýkala krajskému súdu, že sa okrem iného plne stotožnil s argumentáciu žalovaného obsiahnutou v predmetnom rozhodnutí.

Poukázala na to, že podľa prílohy č. 7 zákona č. 25/2006 Z. z. Slovenská republika týmto zákonom prevzala do svojho právneho poriadku aj smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov pri zadávaní verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby, (U. v. EU L 134, 30. apríla 2004, s. 114) v znení nariadenia Komisie (ES) č. 1874/2004 z 28. októbra 2004, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES, pokiaľ ide o ich prahy uplatňovania v oblasti postupov uzatvárania zmlúv (U. V. EU L 326, 29. októbra 2004, s. 17).

Poukazujúc na článok 2 preambuly Smernice ES č. 2004/18 dôvodila, že úmyslom zákonodarcu je, aby verejné obstarávanie prebiehalo transparentne ku prospechu všetkých zúčastnených strán, t. j. verejného obstarávateľa ako aj úspešného uchádzača. V prípade, ak verejný obstarávateľ koncipuje súťažné podklady neštandardným spôsobom v rozpore s bežnou praxou, je dôvodná pochybnosť o transparentnosti takého konania najmä vo vzťahu k možným uchádzačom. Platobné podmienky obstarávateľa obsahujú systém odkladacích podmienok v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku a zakladajúci diskrimináciu jednotlivých uchádzačov. Taktiež bolo podľa žalobkyne „preukázané na nesúladiť“ súťažných podmienok s daňovými predpismi - zákonom o dani z pridanej hodnoty.

Žalobkyňa vytýkala krajskému súdu, že vyššie uvedené skutočnosti neskúmal, nakoľko mal za to, že rozhodnutie žalovaného je vecne správne. Poukázala na to, že Občiansky súdny poriadok súdu možnosť v odôvodnení odkazovať alebo sa stotožniť s názorom žalovaného správneho orgánu bez toho, aby to náležité podložil zákonnou úpravou. Tento postup podľa žalobkyne robí napadnutý rozsudok

nepreskúmateľným pre nezrozumiteľnosť.

Taktiež v zmysle platnej judikatúry v odôvodnení rozsudku nestačí len demonštratívny výpočet zákonných ustanovení, ale je potrebné ich aj priradiť k zistenému skutkovému stavu. Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku touto zásadou neriadil a nie je možné zistiť na základe akých ustanovení zákona zistil, že postup žalovaného bol v súlade s platnými právnymi predpismi.

Okrem vyššie uvedeného sa krajský súd pri preskúmaní zákonnosti zamerail iba na výsledok verejného obstarávania, ale nie na podstatu problému a to neštandardné súťažné podklady, ktoré môžu spôsobiť, že sa potenciálny uchádzači verejného obstarávania ani nezúčastnia alebo že aj napriek skončeniu verejného obstarávania toto založí nezákonný stav s následkom vzniku súdnych sporov medzi zhotoviteľom a obstarávateľom, čím príde k omeškaniu a v konečnom dôsledku aj k prepadnutiu prostriedkov.

Žalobkyňa bola toho názoru, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Krajský súd tiež v odôvodnení poukázal na skutočnosť, že Obchodný zákonník v § 278 obsahuje možnosť pre predkladateľa návrhu (obstarávateľa) vytvoriť vhodnú situáciu vo svoj prospech. Nemožno sa preto dovolávať rozporu so zásadami poctivého obchodného styku. Tento právny názor krajského súdu je správny, avšak iba v podmienkach bežného obchodného styku. Predmetom konania však nie je bežný obchodný styk, ale súlad súťažných podkladov so zákonom o verejnom obstarávaní a preskúmanie postupu správneho orgánu, ktorý svojím rozhodnutím tento stav odobril, a to všetko v rámci verejnoprávneho vzťahu.

Vytýkala krajskému súdu, že sa nikde v odôvodnení nezaoberá a ani necituje základné ustanovenie zákona č. 25/2006 Z. z., o ktoré žalobkyňa svoju žalobu opiera, a to § 9 ods. 4 tohto zákona, v zmysle ktorého pri zadávaní zákaziek sa musí uplatňovať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti. V odôvodnení nie je ani zmienka o tom, prečo súd považuje podmienky v súťažných podkladoch za súladné s § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní. Naproti tomu zo strany žalobkyne bolo preukázané, že takto koncipované podmienky nie sú v súlade s princípom transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti, nakoľko umožňujú rôzne postupy s následkom vzniku súdnych sporov ohľadom ich výkladu alebo platieb. V tomto smere je podľa žalobkyne napadnuté rozhodnutie krajského súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Navrhla preto, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Zároveň si žalobkyňa v prípade úspechu uplatnila náhradu trov konania pred súdom.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť, majúci za to, že napadnutý rozsudok je vecne správny a neexistujú žiadne zákonné podmienky na jeho zmenu, resp. zrušenie.

K námietke žalobkyne, že boli porušené jej procesné práva a bola jej odňatá možnosť konať pred súdom žalovaný uviedol, že proces nazerania do súdneho spisu iného účastníka konania nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť, nakoľko je výlučnou záležitosťou tohto účastníka a príslušného súdu a preto sa k tomu nemôže relevantným spôsobom vyjadriť. Domnieval sa však, že v prípade pravdivosti tvrdení žalobkyne, spísanie osobitnej žiadosti v tejto veci nemôže tvoriť takú administratívnu prekážku, ktorá má za následok odňatie možnosti konať pred súdom, pričom žalobkyňa nazerala do súdneho spisu viac ako tri týždne pred vytyčeným termínom vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, čím jej daný dostatočný časový priestor na podanie predmetnej žiadosti, resp. uskutočnenie iných právnych prostriedkov za účelom sprístupnenia administratívneho spisu žalovaného.

Poukázal na to, že meritom veci bolo posudzovanie súladu súťažných podkladov s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní, pričom žalobkyňa v odvolaní ďalej namieta, že verejný obstarávateľ koncipoval súťažné podklady neštandardným spôsobom v rozpore s bežnou praxou, čo podľa jeho názoru zakladá dôvodnú pochybnosť o transparentnosti takého konania najmä voči možným uchádzačom, a že sa krajský súd zamerail iba na výsledok verejného obstarávania a nie na podstatu problému, neštandardné súťažné podklady, ktoré môžu spôsobiť, že sa potenciálni uchádzači ani nezúčastnia, alebo že aj napriek skončeniu verejného obstarávania toto založí nezákonný stav s následkom vzniku súdnych sporov medzi zhotoviteľom a obstarávateľom, čím príde k omeškaniu a v konečnom dôsledku prepadnutiu finančných prostriedkov.

Ohľadom tvrdenia žalobkyne týkajúceho sa neštandardného koncipovania súťažných podkladov sa

žalovaný pridržiaval svojho názoru vysloveného tak v napadnutom rozhodnutí ako aj vo vyjadrení k žalobe a s poukazom na § 3 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní a § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka uviedol, že úlohou zákonnej úpravy verejného obstarávania je normatívne zakotviť proces zadávania zákaziek a stanoviť minimálne pravidlá, v rámci ktorých je verejný obstarávateľ, resp. obstarávateľ povinný postupovať predovšetkým pred uzavretím zmluvy. Vzhľadom na to, že prostredníctvom verejného obstarávania dochádza k zabezpečovaniu verejných potrieb verejných zdrojov, normatívna úprava verejného obstarávania musí reflektovať požiadavku na dodržiavanie jeho základných princípov (upravených aj právom Európskej únie) - rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, transparentnosti a hospodárnosti a efektívnosti. Zákonodarca tieto základné zásady premietol do ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní.

S poukazom na princípy rovnakého zaobchádzania a transparentnosti procesu zadávania verejných zákaziek bol žalovaný toho názoru, že možno jednoznačne skonštatovať, že koncipovaním platobných podmienok, ako tomu bolo v súťažných podkladoch, nemohlo dôjsť k porušeniu uvedených princípov. Tak ako žalovaný uviedol v napadnutom rozhodnutí, ako aj vo svojom vyjadrení k žalobe, zo súťažných podkladov jednoznačne a určito vyplýva, že verejný obstarávateľ sa v zmluve o dielo zaväzuje uhradiť dohodnutú zmluvnú cenu, preto nie je možné hovoriť o právnej neistote víťazného uchádzača. Spôsob uhrádzania dohodnutej zmluvnej ceny bol taktiež dostatočne určitý a vopred známy všetkým uchádzačom. To, že sa ho verejný obstarávateľ rozhodol nastaviť na viacero platieb so 120-dňovou lehotou splatnosti (aj s podmienením vystavenia faktúry úhradou predošlej splatnej faktúry) je podľa názoru žalovaného prejavom zmluvnej voľnosti účastníkov záväzkového vzťahu. Otázka, či takéto podmienky sú súladné s obchodnými zvyklosťami alebo poctivým obchodným stykom nie je vecou výkonu dohľadu nad verejným obstarávaním, ale súdneho prieskumu v občianskom súdnom konaní. Vecou dohľadu nad verejným obstarávaním taktiež podľa názoru žalovaného nie je ani posudzovanie súladu zmieňovaných podmienok so zákonom o dani z pridanej hodnoty. Navyše, v súvislosti so spolufinancovaním zákazky z fondov Európskej únie sa žalovaný domnieval, že stanovené platobné podmienky ani nevybočujú z rámca bežných obchodných zvyklostí v danom odvetví.

Čo sa týka tvrdení žalobkyne ohľadom neskúmania namietaného súladu súťažných podkladov, nemožnosti odkazovania alebo stotožnenia sa s názorom žalovaného správneho orgánu bez náležitého podloženia zákonnou úpravou, uvedenia demonštratívneho výpočtu zákonných ustanovení bez ich priradenia k zistenému skutkovému stavu, ako aj toho, že krajský súd sa zameral iba na výsledok verejného obstarávania a nie na podstatu problému, žalovaný uviedol, že s takouto argumentáciou nesúhlasí. Naopak, plne sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, v ktorom krajský súd skonštatoval, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia nie je nanovo zisťovať skutkový stav, ale posúdiť správnosť aplikácie zákona na daný skutkový stav, správnosť interpretácie zákonných pravidiel žalobcu z jeho právnej argumentácie a z odôvodnenia rozhodnutia.

Žalovaný sa preto domnieval, že napadnutý rozsudok nedisponuje právnou, ani inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Argumentáciu žalobkyne v tomto smere žalovaný považoval za nepodloženú a čisto účelovú.

Pokiaľ žalobkyňa spochybňovala názor krajského súdu ohľadom analogického poukazovania na ustanovenie § 278 Obchodného zákonníka, poukázal žalovaný na to, že predkladateľ verejného návrhu na uzavretie zmluvy má možnosť vytvoriť si vhodnú situáciu vo svoj prospech, a preto sa prijímateľ nemôže dovolávať rozporu postupu so zásadami poctivého styku. Ak žalobkyňa namietla, že daný názor možno aplikovať len v podmienkach bežného obchodného styku, v danom prípade sa jedná o verejnoprávny vzťah. K poukazovaniu žalobkyne na základné princípy verejného obstarávania v zmysle § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní žalovaný poukazuje na svoju argumentáciu uvedenú v predošlom bode vyjadrenia uviedol, že sa nemôže stotožniť s tvrdením žalobkyne ani ohľadom ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach a rozsahu podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250a ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a §

211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, a to vo vzťahu k vadám rozsudku krajského súdu.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Základným poslaním správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní (čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky); ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy ukrátená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Podstatou konania v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

V prejednávanej veci bolo úlohou krajského súdu postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať na základe žaloby zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného z 18. októbra 2011, č. 703-6000/2011-ON/251 o zamietnutí námietok žalobkyne vo verejnom obstarávaní (§ 139 ods. 4 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní).

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem popisu skutkového stavu veci zisteného z obsahu spisového materiálu a citácie zákonných ustanovení uviedol len to, že mal za zrejmé, že žalobkyňa sa nemôže dovolávať rozporu postupu verejného obstarávateľa so zásadami poctivého obchodného styku, pretože predmetný zákon vo svojich právach umožňuje vytvoriť verejným návrhom výhodnú situáciu v prospech predkladateľa verejného návrhu a súhlasiac s názorom žalovaného, že žalobca svoje námietky oprel výlučne o špekulatívne domnienky a dôsledky pre prípad, ak by obstarávateľ nesplnil svoje platobné povinnosti, poukázal iba na to, že verejná súťaž bola vyhlásená v súlade so zákonom, bolo v nej uvedené, že zákazka sa týka projektu - programu financovaného z fondov Európskej únie a záujemcom teda mala byť pred vyžiadaním súťažných podmienok známa okolnosť ohľadom vyššej administratívnej náročnosti finančných zúčtovaní a tiež v zhode so žalovaným skonštatoval, že nezistil v platobných podmienkach určených verejným obstarávateľom v koncepte zmluvy o dielo ako súčasť súťažných podkladov taký rozpor so zákonom, ktorý by mohol zásadne ovplyvniť výsledok verejného obstarávania.

Tieto závery krajského súdu nemožno považovať za dostačujúce.

V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Kurti v. Turecko - rozsudok z 29. septembra 2005 č. 2507/02, Múčková v. Slovensko - rozsudok z 13. júna 2006 č. 21302/02) je jedným z princípov predstavujúcich neopomenuteľnú súčasť práva na spravodlivý proces aj povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, pričom sa musí vyporiadať s námietkami uplatnenými účastníkmi konania, a to spôsobom zodpovedajúcim ich závažnosti. Pokiaľ súd tejto zákonnej povinnosti nedostojí, a to jednak tým, že sa zistenými skutočnosťami alebo tvrdenými námietkami nezaoberá vôbec, alebo sa s nimi vyporiada nedostatočným spôsobom, založí tým nepreskúmateľnosť svojho rozhodnutia. Takýto

postup nemožno akceptovať, nakoľko by znamenal otvorenie cesty k ľubovôli v súdnom rozhodovaní a znamenal by porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Procesným právom účastníka konania odzrkadľujúcim aj jeho právo na spravodlivý súdny proces je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, čo je priamo vyjadrené v povinnosti súdu odôvodniť rozsudok spôsobom upraveným v ustanovení § 157 ods. 2 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (k tomu pozri bližšie napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. US 236/06 ako aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija v. Španielsko z 09. decembra 1994, Hiro Balani v. Španielsko z 09. decembra 1994, či Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997).

V súdnom preskúmvacom konaní súd postupuje v súlade s ustanoveniami piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku a hoci správny súd nie je súdom skutkovým a teda nie jeho povinnosťou ani úlohou zisťovať skutkový stav veci a sám dokazovanie zásadne nevykonáva, je jeho povinnosťou náležite sa vysporiadať s dôvodmi žaloby (§ 249 ods. 2 OSP), nakoľko správny súd (v danom prípade krajský súd) je obsahom jednotlivých žalobných dôvodov žaloby viazaný, ako to vyplýva aj z ustanovenia § 250h ods. 1 OSP.

Krajský súd v Bratislave v preskúmvanej veci podľa zhora uvedených ústavných článkov, zákonných ustanovení a zásad nepostupoval.

I keď správny súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov konania uvádzaných jeho účastníkmi, treba vytknúť krajskému súdu, že v danej preskúmvanej veci sa s dôvodmi žaloby nevyporiadal dostatočne, najmä vo vzťahu k § 9 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní a namietaným súťažným podmienkam a bez bližšieho objasnenia podstaty námietok žalobkyne si osvojil závery žalovaného vyplývajúce z napadnutého rozhodnutia.

Krajský súd tak opomenul, že len Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako odvolaciemu súdu v správnom súdnictve zákon umožňuje, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v odôvodnení sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP); ak Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie (§ 250ja ods. 7 OSP). Na odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu ako súdu prvého stupňa v správnom súdnictve sa citované zákonné ustanovenia nevzťahujú a nerešpektovaním platných princípov na riadne odôvodnenie rozhodnutia krajský súd v správnom súdnictve okrem iného odníma účastníkovi i možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (rozsudku krajského súdu), voči ktorému má právo podať opravný prostriedok (odvolanie).

Krajský súd tiež opomenul, že v zmysle čl. 142 ods. 1 ústavy je úlohou všeobecného súdu podávať výklad zákonov, resp. právnych noriem nachádzajúcich sa v zákonoch, pričom mu predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Preto je napadnuté rozhodnutie krajského súdu aj nepresvedčivé.

Týmto svojím postupom krajský súd spôsobil pochybnosť o zákonnosti a vecnej správnosti svojho

rozhodnutia a zaťažil svoje rozhodnutie vadou, ktorá mala za následok porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces (§ 157 ods. 2 posledná veta OSP v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 druhá veta OSP a § 221 ods. 1 písm. f/ zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Pokiaľ ide o námietku žalobkyne, že jej nebolo zo strany krajského súdu umožnené oboznámiť sa riadne s celým spisovým materiálom, táto námietka sama o sebe nemohla spôsobiť zrušenie napadnutého rozhodnutia, nakoľko z obsahu spisu krajského súdu nevyplýva, že by právny zástupca žalobkyne pri nahliadaní do spisu dňa 27. septembra 2012 namietal nepripojenie administratívneho spisu a z úradného záznamu (č. l. 51) ani nevyplýva žalobkyňou namietané upozornenie na osobitnú žiadosť, pričom aj keby tomu tak bolo, do vyhlásenia rozsudku dňa 19. októbra 2012 (č. l. 52) uplynula dostatočne dlhá doba na to, aby žalobkyňa mohla do kompletného spisového materiálu znova nahliadnuť, keď navyše úprava na vyhlásenie rozsudku zo 07. septembra 2012 sa v čase nahliadania do spisu v súdnom spise už nachádzala (č. l. 50).

V ďalšom konaní krajský súd vec znovu prejedná, dôsledne sa vyporiada s námietkami žalobkyne (žalobnými dôvodmi), znova o žalobe rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní včítane príslušného právneho posúdenia, súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 OSP). V novom rozhodnutí rozhodne krajský súd aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

V súvislosti s nazeraním do súdneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti, že právo nazeráť do spisu je zákonným právom účastníka konania (§ 44 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP). Nazeranie do spisu je podrobne upravené v § 195 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov (ďalej len „Spravovací poriadok“), pričom podľa ods. 8 veta pred bodkočiarkou § 195 Spravovacieho poriadku súdnym spisom sa na účely nazerania do súdneho spisu a vyhotovovania výpisov, odpisov a fotokópií z neho rozumie celý súdny spis vrátane pripojených súdnych spisov alebo pripojených spisov iných orgánov verejnej moci. Z uvedeného je zrejmé, že účastníkovi konania nemožno pri uplatnení tohto jeho zákonného práva robiť nijaké prekážky a akýmkoľvek spôsobom mu realizáciu tohto práva sťažovať.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.